

A BANYÁSZ

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlőnye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár:
1 évre 9.60 P. 1/4 évre 2.40 P.
1/2 " 4.80 " Egyes szám ára 40 f.

Akik a Bányamunkásokotthon r. t. kamatmentes kölcsön elismervényeket még nem adták le, haladéktalanul jelentkezzenek a helyi-csoportok vezetőségénél.

A nyomor rossz tanácsadó.

Most folynak a bányatelepeken a felmondások és elbocsátások. Százával és ezrével bocsájtják el az egyes bányavállalatok a munkásságot. Az elbocsátott munkások a legnagyobb részben nem tudnak elhelyezkedést találni és növelik az amúgy is nagy számban lévő munkanélküliek táborát. A munkásság nem tud elhelyezkedést találni, mert nem csak a bányáiparban van pangás, hanem az egyéb iparokban, ugyancsak a mezőgazdaságban is. Év-ről évre mindinkább súlyosabbá válik a folyton visszatérő elbocsátások nyomán keletkező nyomor. Ugyanis az ismételt elbocsátott munkások leginkább csak a téli hónapokban dolgoznak a bányában és az évnek nagy részét munkanélkül kénytelenek tölteni. Elképzelhető milyen nagy mérvű a nyomorúság abban a munkástáborban, akik évenként csupán 3-4 hónapot tudnak dolgozni és ezen munkájuk alkalmával is ugyiszólván éhbéreknek kapnak fizetségül, amiből nem csak hogy munkanélkülivé válásuk idejére nem tudnak beszerezni egyes fontosabb élelmicikkeket, de még munkájuk teljesítése alkalmával sem képesek szükségleteiket fedezni. Ez a folyton szaporodó tábor, akinek az elkeseredése folyton fokozódik, mindinkább veszélyezteti a társadalmi rend oszlopait úgy, hogy itt van az ideje, hogy az illetékesek foglalkozzanak a gondolatokkal és igyekezzenek munkaalkalmat teremteni addig, amíg ez nem késő, mert ha a lavina megindul azt feltartóztatni nem lehet, vagy csak óriási erő elpocsékolásával lehetséges.

Semmivel sem enyhébb azoknak a munkásoknak a helyzete, akiket az elbocsátások nem érintettek és visszamaradtak az üzemeknél. Mert ezek a munkások csak redukált műszakok mellett hetenként 3-4 műszakot teljesítenek. Ezen műszakok mellett nem képesek annyit keresni, amelyből családjaik részére szükséges cikkeket megvásárolhassák. A munkásság ezen műszakredukciók következtében a legsúlyosabb és nyomorult helyzetben van. Hozzájárul ehhez az egyes üzemveze-

tők és az üzemeknél alkalmazott felvigyázó személyzetnek a szekatúrái, amely abban nyilvánul, hogy a munkásság a már megkeresett filléreitől lesz elütve azáltal, hogy minden különösebb ok nélkül csilléket törölnek és egyéb a munkahelyen történő elvonások, mint rossz levegő, rossz főte vagy egyéb mellékmunkák díjazásának az elvonása a munkásságot megfosztja keresetétől. Ezen különböző elvonások következtében a munkásság a legnagyobb erőfeszítése dacára sem tud tisztességes keresetre szert tenni. A bányamunkásság viseli a bányáiparban dúló válságoknak az összes terheit.

A bányavállalatok ezen rosszabb konjunkturában sem veszítenek, ekkor is élvezik a munkásság által teremtett munkának a gyümölcsét. Ugyanis a bányavállalatok, amint a cukor kampány befejeződik úgy telepítik a munkásságot, hogy az ne a produktív szénen dolgozzon, hanem az inproduktív meddőben és elővágtatokban fejt ki erejét. Ez a bányamunkásság részére a legtöbb esetben kereset csökkenést jelent, ezzel szemben a bányavállalatok részére előkészületet jelent a jobb konjunktúra alkalmával bekövetkező jobb szénelhelyezési időre. E szerint tehát a vállalatok minden súlyosabb áldozat nélkül megusszák a rosszabb konjunkturát, sőt a jobb konjunkturában elő álló horribilis hasznot minden lelkiismeret furdalás nélkül vágják zsebre.

A munkásság előtt ma már annyira nyilvánvaló a bányavállalatoknak ezen ténykedése, hogy a folytonos csilletörlések és egyéb mellékmunkálatok díjazásának eltörlése a munkásság között oly elkeseredéseket váltott ki, hogy ezen elkeseredések egyes üzemekben érezhetővé vált oly formán, hogy a munkásság elkeseredése letörte minden munkakedvét s közömbössé teszi a munkást, azt tartja, hogy hiába dolgozik bármennyit, a hónap végén még sem tud keresetre szert tenni, mert minél több teljesítményt ér el, annál több mellékmunkával járó díjazást vonnak el s a végeredményben

alig keres többet, mint ha teljesítményben kevesebbet ér el.

Az ország nemzetgazdasága érdekében, valamint a társadalmi kiegyenlítés érdekében kívánatos volna, ha a kormányhatalom szigorú vizsgálat tárgyává tenné egy oly szakértő bizottság útján, amely szakértő bizottságban teljesen hozzáértő szociálpolitikus, illetve nemzetgazdász vezetésével az összes érdekelt feleknek a bevonásával a vállalatok üzemi és üzleti működését, amely bizottság hivatva volna a munkásság és a munkáltatók között felmerülő súlyos ellentétek elintézésére, amely elintézés megnyugvást teremtene a dolgozó tömegek között. Annyi sok sérelem éri a bányamunkást, hogy ne csodálkozzanak, ha a bányamunkás nem keresi a megértést, hanem inkább bizonyos kilengésekre hajlamos, mert sajnos számtalan esetben érte súlyos csalódás. Csak úgy lehet békét és nyugalmat teremteni a bányáiparban foglalkoztatott munkásság között, ha megértik ezen súlyos fájdalmakat és ezen fájdalmak enyhítésére szükséges írt megadják.

Egyik legsúlyosabb sérelme volt a bányamunkásságnak a nyugbérpénztárak rendezetlensége. Amikor végre hosszú évtizedek után rendezésre került a sor, akkor oly mostohán rendezték, hogy a bányamunkásság nem tudott megnyugodni s nem fog tudni mindaddig nyugodni, amíg ez a kérdés oly megoldást nem teremt, amely az elaggott munkásság részére emberhez méltó megélhetést nem biztosít. Ezekben a kérdésekben nem ígéretekre van szükség, hanem cselekvésekre, már annál inkább, mert ígéretekből már eleget volt része. Végre a sok ígért és szekatura után értsék meg az illetékesek, hogy veszedelemes a hirt a végsőig feszíteni, mert elpattan. A nyomorúság a legrosszabb tanácsadó, a nyomorúság adja a ember kezébe a legveszedelmesebb fegyvereket, tehát ezen fegyverek helyett munkaalkalmat és kenyeret adjanak a munkás kezébe.

Bányamunkások ne hallgassatok a renegátokra.

A fenti címen f. évi február 18-án megjelent „Bányamunkás”-ban cikk jelent meg, amely cikkben Fodor József felszólítja a bányamunkásokat, hogy ne adják ki kezükből a bányamunkásotthon szelvényeket. A cikk szövegében a bányamunkásotthon szelvényekkel foglalkozik, erre e helyütt nem kívánunk reflektálni. Azonban a cikk további folyamán tele van denunciacióval, tehát erre kívánunk választ adni.

A tél folyamán, amikor a konjunktúra egy kissé megindult és a munkások rendszeren teljesíthették műszakjaikat, a telepeken állandóan felütötte fejét egy bizonyos hang amely szerint a munkásságnak sztrájkba kellene állani, mert így biztosíthatják keresetüket, így érhetik el helyzetük megjavítását.

Ez a hang eljutott szövetségünk központjába is, ahol azután vizsgálatot indítottunk arra nézve, hogy kiderítsük ezen hangoknak a rugóját. Vizsgálatunk alkalmával kiderült, hogy a telepeket bujkálva látogatják Fodor József és társai és az egyes falvakban szórják szét ezen híreket és úgy igyekeznek a munkásságot meggondolatlan és kilátástalan sztrájkba ugratni. Erre lapunk egyik számában felhívtuk a munkásság figyelmét és felszólítottuk a munkásságot, hogy amennyiben ilyen bujkálók megjelennek, védekezzenek velük szemben és ha ez másképp nem sikerül, adják át a hatóságoknak. Ne engedjék, hogy a munkásság az amúgy is nyomoruságos keresetétől elessen és családjaikat nyomorba döntse.

Ezen figyelmeztetésünkre a „Bányamunkás” egyik számában árulóknak és denunciacióknak nevezett bennünket azért, mert mi óvtuk a munkásságot attól, hogy a lehető keresetétől elüssék. A fenti cikkben azután bemutatkoznak teljes valóságukban Judás képében, csupán a 30 ezüstpénzt tartalmazó zacskó hiányzik kezükből, amit nem tudtak elérni mindedig.

Azok az emberek, akik tele torokkal kiabálnak uton-utfélen, hogy ők a munkásság érdekeit szolgálják, akik előadásokat tartanak társadalmi erkölcsről, akik állandóan a mai társadalmi rend felfogására igyekeznek, akik az emberek bűneiért a társadalmi rendet teszik felelőssé, akik azt hirdetik, hogy meg kell vizsgálni mindent és csak ha vizsgálat — amely vizsgálatban mindegyik fél képviselve van, — derít ki bizonyos bűnöket, csak akkor szabad valakit elítélni, de ugyanakkor a társadalomnak nem szabad az illetőt kivetni, mert ez által a társadalom hajtja a további bűnökbe.

Ezek az emberek minden vizsgálat nélkül ítélnék el embereket, nem elégszenek meg azzal, hogy az illetők állásukat veszítik, hanem egyenesen megakarják fojtani és egész életükre tönkre tenni. Ezen legutóbbi cikkükben is azt teszik.

Ez alkalommal Bernhardt Henrik tatabányai kerületi titkárunkat kezdték ki és őtet akarják denunciaciózni a hatóságok előtt, hogy ezáltal lehetetlenné tegyék. Előhoznak a kommun időkbeli ügyeket, azzal kívánják lehetetlenné tenni. Mi nem akarjuk Bernhardt Henrik helyett a cikk íróit kioktatni, ezt majd megteszi ő maga, azonban az őt ért vádban van egy rész, amelyet mi nem hagyhatunk szó nélkül. Ez pedig a következő: „Őt a kommun alatti cselekményeért — már nem is emlékszünk pontosan, hogy

hány havi, vagy évi börtönbüntetésre, ítélték. A hírek szerint még csak nem is a munkástársai érdekében elkövetett cselekmények miatt, hanem állítólag valami butorfélét csináltatott volna az üzem terhére saját magának.”

Ez a kitétel az, amely bennünket arra kényszerít, hogy oda kiáltsuk a cikk írójának, valamint azon sugalmazóknak, akik ezt a taktikát folytatják, hogy akinek vaj van a fején, ne menjen a napra, mert a vaj elolvad.

Mi ez, ha nem denunciació és teszik azt azok, akik a munkásságot állandóan félrevezetik s most, mert a munkásság nem halgat rájuk, beállnak denunciacióknak. Kár minden erőlködésért, a megindult lavinát nem lehet megállítani, amely elfogja őket söpörni.

Orvosi hír. Dr. Kardos Adél orvos, működését Fő ucca 320. szám alatt megkezdte. Rendel délelőtt 9—11-ig és d. u. 2—5-ig.

A rágalmazók fényképe.

A folyton fokozódó rágalom hadjárat arra kényszerít, hogy bemutassam azoknak a fényképét, akik ezen rágalom hadjárat élén állanak.

Peyer Károly ellen eljárás folyt orgazdaság címen és nem rajta mulott, hogy ellene ezen eljárás megszüntetett. Ez a butor ügy sokkal csiklandósabb volt, mint Bernhardtnek az esetleges butor ügye, mert Peyer Károly a kommun időkben felhasználta az ő akkori tekintélyét és ezt alátámasztotta a bányamunkásszövetség tekintélyével úgy, hogy amit a kommun időkben sem tudott az ő egyéni tekintélyével a maga részére megszerezni, megszerezte a szövetség nevében, de ő maga használta fel. Főúri butorokkal rendezte be lakását. Úgy hiszem, hogy egy egyszerű bányász és Peyer Károly között mégis csak különbség van, mert ő inkább tudatában lehetett annak, hogy amit ő cselekszik az inkorrekt, azonban az ő egyéni érdekeinek kielégítéseért nem riadt vissza az inkorrektiségtől sem.

Bár ezeket a butorokat vissza kellett neki adni jogos tulajdonosainak, azonban volt ezek között, amit nem adott vissza, nem pedig azért, mert annak jogos tulajdonosai nem merték vissza követelni. Így jutott Peyer Károly a drága szőnyeghez, amely szobáját díszítette. Amit a bányamunkás szövetség vett 1919 januárban 350 koronáért, ezt Peyer Károly 1921. ugusztusában fizette meg 350 koronával, ami akkor a legszerényebb számítás szerint is több mint 30,000 koronát ért.

Peyer Károly 1920. februárjában eltávozott külföldre, mert félt az ellene folyt vizsgálatól a butor ügyben. Ekkor magával vitte a szövetség pénzét és kint külföldön veszteséggel eladta. Kint tartotta az angol bányászoktól küldött 500 angol fontot, amit ugyancsak több százezer korona veszteséggel juttatott a szövetségnek.

Amikor Peyer Károly távollétében a legsúlyosabb időkben a szövetség élén állva elszámolási különbözetem volt, ezért Peyer kenyeremet vette, nem engedett a szervezeti szabályok által előírt fórumok elé. A polgári és büntető eljárást húzták két éven keresztül, ezen tárgyalásra a tanukat megfélemlítették és mégis védelejtéssel végződött a tárgyalás.

Mindenáron elgázolni ez volt a jelszó, hiába való volt minden védekezésem, ezt

nekem mindenáron bűnnek rótták. Dacára annak, hogy Peyer sokkal súlyosabb dolgot művelt ugyanakkor, mikor a bányamunkás mozgalomtól távol, külföldön élt.

Azonban ezt Peyer Károly követte el egyszerű bányászokkal szemben, ha ezt más csinálja, akkor ezt becsapásnak nevezik, Peyer Károly részére pedig megtiszteltetés volt. Így mérnek az erkölcsprédikátorok, ha önmagukról van szó.

Egynéhány szóval kívánom emlékezetébe hozni Fodor Józsefnek, mert ő már valószínű elfelejtette, vagy legalább is azt hiszi, hogy senki sem tudja róla az ő cselekményeit, azért egyet-mást emlékezetébe idézek. Ki volt az, akit a háború tartama alatt a komáromi haditörvényszék bujtogatásért halálra ítélt és ezután ezt a büntetést több évi fegyházbüntetésre változtatta át? Ki volt az, aki az 1918. októberi forradalom alkalmával a csöcsélék segítségével kiszabadult a komáromi katonai fegyházból? Ki volt az, aki a tatabányai nemzetőrség tagjaként a Szár-i állomáson őrszolgálatot teljesítve, boros hordókat csapra ütve hordatta szét a bort, törte föl a csöcsélékkel egyetemben a vagonokat és hordták szét az élelmiszereket, amely fosztogatás alkalmával három halott maradt a helyszínen? Továbbá ki volt az, aki 1921. januárjában külföldre szökött azért, hogy a fenti cselekményekért vizsgálatot folytató és már tárgyalásra kitűzött győri kir. törvényszék felelőségére vonása elől megmeneküljön? Ez nem volt más, mint Fodor József, aki beállt erkölcsprédikátornak, ez az ember beszél erkölcsről, ez az ember beszél arról, hogy ő a munkásság érdekeit szíven viseli. Ki hiszi el, hogy egy ember, aki a fenti cselekmények elkövetésére képes volt, alkalmas lehet arra, hogy a munkásságot észszerűen és önzetlenül képviselni tudja és hogy a munkásságot oktalanságok elkövetésétől vissza tudja tartani. A munkásságra bízom az elbírálását, úgy érzem, hogy a munkásság ezek tudatában vele szemben méltóképpen fog eljárni és ha közöttük megjelenik, tudni fogja kötelességét.

A fentiekből láthatja a munkásság világosan, hogy a munkásság gazdasági érdekeinek a védelmét nem láthatják el azok a szervezetek, amelyekben politikai hátsó gondolatok fülnek, erre csupán csak tisztán gazdasági alapon nyugvó szervezetek képesek, amelyek minden politikai tendenciától mentesek.

Batta Gyula

Singer-varrógépek kizárólag nálunk kaphatók: Singer-varrógép részv. társ. Salgótarjánban a kath. templommal szemben.

Teljes erővel folyik a Bányamunkásotthon r. t. ellen megindított akció.

A „Bányamunkás” folyó hó 18-án kiadott számában ökölnyi betűkkel intéz felhívást az ország bányamunkásaihoz, hogy ne adják le a bányamunkásotthon r. t. által kiadott kamatmentes kölcsönszelvényeket. A cikk fájdalmas siránkozással igyekszik hatást elérni a bányamunkásság között. Ez a fájdalmas siránkozás fényes beismerése a szövetségünk által indított akció eddigi sikerének. A cikk felsorolja a bányamunkásotthon r. t. történetét, úgy igyekszik beállítani, mintha a bányamunkásotthon r. t. eddigi működése-

ben beváltotta volna a megalakulásával egyidejűleg kilátásba helyezett ígéreteit.

Persze a munkásság széles rétegei ezen gyerekségeken jóízűen kacag, mert a felsőgallai otthon kivételével semmi egyéb szórakozó helyet nem létesített a bányamunkások otthona. A felsőgallai otthon létesítésével sem azt a célt szolgálja, amelyet annakidején nagy hűhóval megígért. A felsőgallai munkásság állandó adófizetője a bányamunkások otthona, mert az otthonban rendezett összejövetelek, műkedvelő előadások, táncmulatságok alkalmával olyan horribilis belépődíjakat szednek, amelyet privát vendéglősök nem mernek megkockáztatni, tehát állandó a zugolódás és az elégedetlenség az ottani vezetőséggel szemben. Ha csak ezt nem nevezik munkásjóléti és szociális intézménynek, amelyben ugyan nem nagy köszönet van. Más egyebekre nem igen hivatkozhatnak.

Nem egyszer szögeztük le, hogy a bányamunkások otthona mindinkább eladósodik, ma már olyan terheket visel, amely terheknek a kamatait sem képes a bányamunkások otthona viselni. Ezen állításaink bizonyítására közölhetjük a szaktársakkal, hogy 1927. évi november hó 14-én a Törökvas takarékpénztár újabban 60.000 pengőt táblázott be a bányamunkások otthona terhére. Tehát úgy vagyunk ezzel a kérdéssel, mint a régi magyar közmondás, hogy „nem mind arany, ami fénylik.” A bányamunkások otthona is hirdet nagy vagyont, nagy összegeket, végeredményben, ha megnézzük a bányamunkások otthona vagyommérlegét, akkor kitűnik, hogy ugyan látszólag tekintélyes vagyonnal rendelkezik, de ha figyelembe vesszük a részvénytársaság terheit, akkor igen szomorú képet látunk.

Most legujabban oly híreszteléseket terjesztenek a munkásság között, mint hogyha a bíróság a folyamatban lévő pereket, illetve a munkásság által felállított követeléseket elutasította volna. Ezen híresztelésekkel szemben a leghatározottabban leszögezzük, hogy ilyen döntése a bíróságnak nincs, ellenben két perben 100%-os valorizációval, egy perben pedig 60%-os valorizációval ítélte meg a bíróság a peresített összeget. Megnyugtatóul közöljük a munkástársakkal, hogy az eddig megítélt mind három per összegét a Bányamunkások otthona r. t. a bírósági ítélet értelmében bírói letétbe helyezte. Tehát szaktársaink ne nyugtalankodjanak, mert arra az esetre, amikor már a perek jogerőre emelkednek az összegeik biztosítva vannak. Itt említjük meg, hogy az otthon ellen indított perek visszavonására megindított ellenakció alkalmával körülbelül 80 szaktárs vont a vissza az eredeti aláírását, mikor azonban tudomásukra jutott, hogy az ítéletet javukra mondotta ki az elsőfokú bíróság, tömegesen keresték fel szövetségünk irodáját és körülbelül 8-10 ember kivételével a per továbbfolytatására adott ügyvédünknek meghatalmazást.

Titkár változás a Tatabánya-Felsőgallai kerületben.

Szövetségünk központi vezetőségéhez Bernhardt Henrik szaktárs, mint a Tatabányai Felsőgallai titkárság vezetője beadvánnyal fordult, amelyben a tolnai kerületi titkársághoz való áthelyezését kérte. Szövetségünk központi vezetősége Bernhardt szaktárs által előterjesztett indokok alapján kívánságát teljesítette és úgy határozott, hogy f. évi március 1-ével Bernhardt szaktársat a tolnai kerületi titkárság teendőinek

ellátásával bízta meg, helyette a tatabányai kerületbe pedig Mostyén József pillsvörösvári szaktársat jelölte ki a titkársági teendők ellátására. A szövetség vezetőségének ebbeli határozata már végre is van hajtva, a tolnai kerületet március 1-ével Bernhardt szaktárs, a Tatabánya-Felsőgallai kerületet pedig már február 15-ével Mostyén József szaktárs vette át. — Felhívjuk szaktársaink figyelmét, hogy ügyesbajos dolguk elintézése végett a fenti említett szaktársakhoz forduljanak, akik minden rendelkezésükre álló eszközzel arra törekszenek, hogy a hozzáfordult munkástársak bajain a lehetőséghez képest segítsenek.

Összvezetőségi ülés a pécsi kerületben.

A pécsi kerületben lévő helyicsoporthaink f. évi február hó 26-án d. e. 11 órakor összvezetőségi ülést tartottak Pécsbányatelepen a Troll-féle vendéglő külön helyiségében. Az összvezetőségi ülést Hock János pécsbányatelepi helyicsoporthunk elnöke nyitotta meg, közölte a vezetőséggel, hogy a mai ülésnek tárgya a legaktuálisabb munkáskérdések, amelyeknek napirendjét a szövetség részéről Csóka Vendel szövetségünk titkára fogja ismertetni. Csóka szaktárs részletesen foglalkozott a tavasz beálltával előállott nehéz gazdasági helyzettel, közölte az összvezetőségi üléssel a szövetség központi vezetőségének a szanálással kapcsolatos kilátásba helyezett, illetve megindított akcióját. Csóka szaktárs előterjesztése alapján hosszan tartó nívós vita indult meg, amelyhez a vezetőségi tagok majd kivétel nélkül hozzászóltak.

Kraft Jenő kerületi titkár előterjesztésére az összvezetőség tudomásul vette egy régebbi Mecsekszabolcs-on tartott vezetőségi ülés azon kívánságát, mely szerint dr. Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár meghívta a pécsi kerületbe a bányamunkások gazdasági és szociális helyzetének tanulmányozására. Felolvasta a belügyi államtitkár levelét, amelyben közli a pécsi munkássággal, hogy meghívásuknak a legrövidebb időn belül eleget kíván tenni, amelynek időpontjáról még külön értesítést fog küldeni a kerület titkárságának. Az összvezetőségi ülés fél 2 órakor a legnagyobb lelkesedéssel ért véget.

Terrorizálnak Tatabányán.

A szociáldemokrata párt parlamenti frakciójának az országgyűlésben elmondott beszédéből Magyarország lakossága élénken emlékezhetik, hogy állandóan hatósági és más egyéb terrorról panaszkodnak. Ugyancsak sajtójukban folyton siránkoznak, hogy a szocialista szervezetekben tömörült munkásságot miként terrorizálják.

A „Bányamunkás” folyó évi január hó 29-én megjelent számában „Egyik jött a börtönből, a másik megy a börtönbe” cím alatt cikk jelent meg, melyben örömmujongva számolnak be, hogy Tóth bucsoki a reája kiszabott 8 hónapos börtönbüntetés letöltése után kiszabadult. De ugyanakkor megemlékeznek a peranyag részleteiről is és elmondják, hogy Osushek Imre, Bócs József és Zámbo Mátyás tanuk terhelő vallomása alapján ítélték el Tóth bucsokit 8 hónapra.

Ezen cikk megjelenésének és Tóth bucsoki kiszabadulásának már megvan Felsőgallán a kellő hatása. Az eddigi jelekből arra lehet következtetni, hogy az előbb említett tanuk ellen állandó izgatás folyik. Tatabányáról szerzett értesülésünk szerint Zámbo Mátyást, a Tóth bucsokihoz közelálló egyének tetteleg bántalmazták.

Ezen ügy jogi részével nem kívánunk foglalkozni, mert ez tisztán a bíróság ügye, csak a szociáldemokrata párt folytonos siránkozásával szemben megállapítjuk, hogy nem őket, hanem ők terrorizálják azokat a

munkástársakat, akik nem hajlandók az ő maszlagaikat bevenni.

Figyelemmel kísérik ennek az ügynek a fejleményeit, mert előreláthatólag ennek még folytatása lesz Felsőgallán, mert a brutálításokat, személyes szabadság, testi épség veszélyeztetését nem leszünk hajlandók tétlenül nézni, pláne nem akkor, amikor ez a demokrácia jegyében lesz lebonyolítva.

Ezen a helyen arra hívjuk fel szaktársainkat, hogy az ilyen brutális, barbár támadások elől térjenek ki, amennyiben mégis előfordulnának az elmúlt napok eseményeihez hasonló, úgy személyes szabadságuk megvédése végett forduljanak az illetékes hatóságokhoz és bíróságokhoz, akik a törvények értelmében fognak eljárni.

Rágalmazó a bíróság előtt.

A salgótarjáni munkásság még élénken emlékezik arra az időre, amikor közös elhatározásból a Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Országos Szövetségéből kiváltunk. A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Országos Szövetsége ez alkalommal 15—20 embert küldött a salgótarjáni kerületbe, hogy a kiválni szándékozó tömegeket elhatározásukban megakadályozzák. Többek közt Tóth István bucsok is a kerületbe lett küldve. Pizkolódásaival igyekezett a munkásságra hatni. Megjelent a szövetség helyiségében s kihasználva Csóka szaktárs távollétét, megrágalmazta őt. A jelenlevők adták tudomására Csóka szaktársnak Tóth bucsok szemtelenkedéseit, melyért Csóka szaktárs rágalmazás és becsületsértésért pert indított Tóth bucsok ellen.

Az első tárgyalást a járásbíró 1927. májusban tűzte ki, melyen megjelent a vádlott képviselőjében dr. Gábor Ferenc salgótarjáni ügyvéd. Előállottak azzal a merész állítással, hogy ők bizonyítani fogják, hogy Csóka szaktárs a szövetség tulajdonát képező írógépet és könyvtárat megtartotta magának. Ennek igazolására becsatolták azt a feljelentést, amelyet a balassagyarmati kir. ügyészségnél nyújtott be a szövetség képviselőjében Peyer Károly titkár és Takács József szövetségi elnök.

A balassagyarmati kir. ügyészség Csóka szaktárs ellen a vádat elejtette. Ezzel beigazolást nyert, hogy a felhozott vád alaptalan s ezen iratok birtokában a járásbíró f. évi február 23-ára tűzte ki a tárgyalást. Érdekes, hogy mikor a rágalmazó látta, hogy a bizonyítás nem sikerült, újabb bizonyítási indítványt tett, amelyet a járásbíró azzal a megokolással utasított el, hogy nem lehet a végtelenségig huzni egy rágalmazási pert.

Tóth bucsokit rágalmazás és becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek, amelyért 20 pengő fő, 5 pengő mellékbüntetésre és 65 pengő 50 fillér perköltség megtérítésére marasztalta el.

Ugyancsak f. hó 23-án tárgyalta a balassagyarmati kir. törvényszék Oravec János sikkasztás és okirathamisítási bűnperét, amelyet a nagy peranyagra való tekintettel nem tudott a törvényszék befejezni. A per lényegével jelenleg még nem kívánunk foglalkozni, csak jellemzésül megállapítjuk, hogy a Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Országos Szövetségének nagy érdekei fűződhetnek ehhez a perhez, mert a tárgyalás napjára Budapestről hoztak ügyvédet, azonkívül megjelent a tárgyaláson Ocskovszky János, Bertrand Antal és Fodor József, akik a folyosón folytatott diskurzus al

kalmá al nagy szimpátiáról tettek tanúságot a sikkasztással és okirathamisítással vádolt Oravec János al szemben. Ugylátszik ezek az urak elfelejtették, hogy annak idején Oravec Jánost ők jelentették fel. A látszat arra hagy következtetni, hogy ezen tettüket végtelenül megbánták és minden törekvésük az, hogy Oravec Jánost megmentsek helyette ártatlan embereket, akik annakidején a sikkasztásokat leleplezték keverjék bele a bűnperbe.

Ez a kis eset is megdönthetetlen tanubizonyságot tesz a mellett, hogy milyen eszközökkel dolgoznak szövetségünk vezetősége ellen. Nem kimélve a fáradságot, anyagi áldozatot, csak hogy tehetetlen dühükben valamiképpen bosszút állassanak azokon az embereken, akik nekik hátat fordítottak és nem hajlandók tovább velük egy uton haladni. Nem szólva arról, hogy micsoda óriási költségekkel jár egy ilyen monstré kirándulás Budapestről Salgótarjába, sőt a pécsi kerületből Salgótarjába, akkor amikor a fentnevezettek nem a törvényes kötelességből, hanem csupán szimpátiából rándulnak föl Salgótarjába. A szegény félrevezetett munkásokat pedig állandóan molyasztják a magasabb tagjárulékok megfizetésére és ha valaki a jogosan kijáró segélyért jelentkezik, elutasítják, ily alkalmakra pedig amint az eset mutatja, bőven jutnak összegek. De nagyon jól van ez így, legalább az ilyen esetek még inkább felvilágosítják a munkásságot a nagy igazságokat és testvériességeket hirdető, magukat szociálistáknak nevező vezérek ténykedéseivel szemben.

A csehszlovákiai bányászsztrájk.

Odaát csehszlovákiában a meggondolt és mérséklő taktika helyett győzött a demagógia és sikerült a csehszlovák bányamunkásság egy részét harcra ugrasztani. A legtöbb jelentések szerint a tárgyalások folynak, ezen tárgyalások azonban nem tudnak eredményeket produkálni, mert a bányavállalatok ridegen elzárkóznak a munkásság kívánságainak teljesítése elől.

A felállított 20 százalékos akkordbér felemeléssel szemben a bányatulajdonosok bizonyos többtermelési prémiumot hajlandók adni, ami körülbelül 5 százalékos béremelésnek felel meg. Ezen tárgyalásokon a munkásság képviselői 20 százalékról leszálltak 7.5-re és ma csak ezt követelik. Azonban mindezideig ezt sem sikerült elérni.

A harc egyelőre tovább tart. Figyelemmel kísérjük az eseményeket és a harc befejezése után foglalkozni fogunk ezen harcnak egész lényegével.

Villamos centrálét építenek Bánhidán.

A napilapok tudósítása szerint Budapest székesfőváros törvényhatóságában hosszú viták folytak ezen villamos központnak a megépítése körül. Az egyik fél Kelenföldön kívánta a centrálét megépíteni, a másik fél Bánhidán. A hosszú vita folyamán mindenik fél igyekezett a maga igazát bizonyítani és a végeredményben Bánhidának jutott a centrálé megépítése. Mi az egész vitát mint távoli szemlélők kísértük figyelemmel, mint ilyen sikerült nagyon értékes tapasztalatokat szerezni. Mint érdekes jelenséget kell leszögezni, hogy ezen vita alkalmával ismét kidomborodott a munkásság gazdasági szervezeteinek és a politikai szervezeteknek

az egymás közti viszonya. A főváros törvényhatóságának szociáldemokrata frakciója minden áron azon igyekezett hogy a villamos központot Kelenföldön és ne Bánhidán építsék meg. Ezt ők gazdasági érdekekkel magyarázták és már már azt hittük, hogy tényleg be tudják igazolni állításaik igazságát, amikor egy véletlen azután a maga meztelenségében mutatta be a szociáldemokrata frakciónak erőlködését.

Ez a kép a következőképpen néz ki: A vita hevében s az adatok felsorakoztatásában Bánhida község lakossága, amely legnagyobb részt bányászokból áll és a bánhidai képviselő testület tagjai sorában is nagyobb részt bányászok, bányamunkások foglalnak helyet, látták azt a nagy harcot, látva azután a harc folyamán, hogy a szociáldemokrata frakció mily hevesen küzd Bánhida ellen, látva azt, hogy ezen harcnak az élén Peyer Károly áll elhatározták, megkérik Peyert, hogy legyen tekintettel Bánhida nagytömegű bányamunkásságára, akik nagyrészt munkanélkül a nélkülözéssel küzdenek, ugyan úgy Bánhida környékén, ahol szintén legnagyobb részt bányamunkások laknak és szintén munkanélkül vannak. Az által, ha ezt a villamos központot nem Bánhidán építik meg további nyomorúságban kénytelenek vergődni, arra kérték ne akadályozza meg ezen villamos központnak Bánhidán való létesülését. Ez által szolgálatot tesz a nélkülöző bányamunkásságnak, továbbá szolgálatot tesz a bányamunkás szövetségnek is, mert azok a munkanélküliek, akik ma a nyomorral küzdenek, amennyiben azt látják, hogy vezetőjük segítségükre siet és igyekszik munkaalkalmat teremteni, ismét fizethetik tagjárulékaikat.

Azt hitték a bánhidaiak, hogy meghaladásra találnak, azonban mi történt. Válaszolni már nem Peyer Károly a bányamunkás szövetség titkára válaszolt, hanem Peyer Károly a szociáldemokrata pártnak egyik vezére és pedig a következőleg: Ja, most tudják, hogy én hol vagyok? A választások alkalmával nem tudták! A választások alkalmával nem a szociáldemokratákra szavaztak, hanem a keresztényszociálistákra, ezért tehát lakolniuk kell, mindent el fogok követni, hogy a villamos központ ne Bánhidán épüljön meg, hanem Kelenföldön és ha maguk felfordulnak éhen, akkor sem törődök magukkal. Máskor tudják meg, mit jelent az a választásnál nem a szociáldemokratákra szavazni.

Ez a küldöttség leforrázva ment vissza Bánhidára, természetesen levonták a konzekvenciát és a jövőben tudni fogják kötelességüket, amit azután ismét nem fognak megköszönni azok, akik ilyen dölyfösen elutasították. Most amikor végleg eldőlt a Centrálé megépítésének az ügye és minden erőlködés dacára Bánhidán építik meg, most azután igyekeznek frontot változtatni és ismét kezdik dédelgetni a bánhidaiakat, számítva arra, hogy majd egy újabb megismétlődő választás alkalmával sikerül nekik a bánhidaiakat megszerezni, ez azonban aligha fog sikerülni, mert a bánhidaiak nem tudják elfelejteni azt a pofont, amelyet Peyer Károlytól kaptak.

A bánhidai községi képviselőtestületnek most az a kötelessége, hogy mindent elkövessen a bánhidai munkásság és kispolgárság érdekeinek a védelmére. Legfontosabb kötelességeinek egyike, hogy a munkálatok megkezdése alkalmával kikösse magának a vállalkozással szemben, hogy a bánhidai és

a környékbeli munkanélküli munkásokat alkalmazzák és ezek részére tisztességes napszámberéket illetve órabéreket vagy akkordbéreket biztosítson. Továbbá fuvarozó és egyéb kisipari munkák elvégzése helybeli kiscsászák és kisiparosokkal végeztessenek. Ugyan csak nagyon fontos érdek, hogy a mindennemű mezőgazdasági kárt, amelyek az építkezéssel járnak szakértői és községi bizottság által felülvizsgáljon és az okozott kárt a vállalat az érdekelt gazdáknak, tulajdonosoknak megfelelően kártalanítsa. Ezekre kell legelsősorban körültekintően figyelemmel lenni a községi képviselő testületnek és éberrel őrködjön, hogy ezen építkezéssel kapcsolatosan senkit kár ne érjen.

Ezen villamos központ építkezésének nagy jelentősége van a tatabányai medencében, mert előreláthatólag fel tudja ölelni azt a nagy munkanélküli tábor, amely ebben a medencében munkahiány következtében nyomorog.

Helyicsoportok hirei.

Mecsekszabolcs. Beiratások és befizetések az otthonban bármikor eszközölhetők. Az otthon naponta d. e. 8—12-ig és délután 2—10 óráig van nyitva. Könyvtárórák: csütörtökön délelőtt 10—11-ig, d. u. 5—6-ig és vasárnaponként délelőtt 10—11-ig.

Pécsbányatelep. Beiratások és befizetések a Kassian környékén lakók részére Linc János pénztáros szaktársnál, a Pécsbányatelep környékén lakók részére Máhr Adolf másodpénztáros szaktársnál eszközölhetők.

Minden hó első előlegfizetést követő vasárnap d. u. 3 órakor a Troll-féle vendéglőben, minden hó második előlegfizetést követő vasárnap d. u. 3 órakor pedig Kassianban özv. Régné vendéglőjében a csoport tagösszejevetelt tart.

Tatabánya-Felsőgallai titkárság. Hivatalos helyisége Felsőgallán Schalkhamer-féle vendéglőben van. Hivatalos órák hetenként hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9—12-ig és délután 2—7 óráig. Minden panasszal és felvilágosításért ide forduljanak a szaktársak.

Nagymányok. Nagymányoki helyicsoportunknál beiratások és befizetések további intézkedésig Falcz Ádám, id. Heim Ferenc, Studer Péter és Paunert István szaktársaknál eszközölhetők.

SINGER
varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjában,

Fő-utca 75. szám. alatt

a róm. kath. templommal szemben.

